

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 12.9.2018

Lausunto esityksiin 'Maa- ja metsätalousministeriön geenivarapolitiikan linjaukset' ja 'Suomen maa-, metsä-, ja kalatalouden kansallinen geenivaraohjelma'

Maa- ja metsätalousministeriön geenivarapolitiikan linjaukset

Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja etenkin ilmastonmuutokseen varautumisessa geenivarojen strateginen merkitys korostuu, joten linjausten mukainen geenivarapolitiikan sisällyttäminen läpileikkaavasti luonnonvarojen käyttöä ohjaaviin strategioihin on hyvin perusteltua.

Linjausten keskeiset elementit; geenivarojen suojeleminen, vapaa saatavuus ja riittävän laaja säilyttäminen pitkällä aikavälillä ovat kannatettavia tavoitteita. Linjauksissa nostetaan hyvin esiin näitä tavoitteita tukevat politiikkatoimet kuten lainsäädännön ja kansallisen sekä kansainvälisen yhteistyön vahvistaminen. Myös laaja-alaisen viestinnän merkitys on tiedostettu linjauksissa.

Riittävät resurssit tutkimukselle ja muulle geenivaratyölle on turvattava julkisella sektorilla. Geenivarojen ylläpidon hajauttaminen yksityiselle tai kolmannelle sektorille edellyttää geenivarojen omistus- ja hallintaoikeudellisen aseman selkeyttämistä. Geenivaroja hyödyntävä elinkeinotoiminta tulee huomioida maaseudun kehittämissuunnitelmissa myös metsäpuun osalta.

Suomen maa-, metsä-, ja kalatalouden kansallinen geenivaraohjelma

Geenivaraohjelman yleiset tavoitteet ovat hyvin kohdenneet ja kattavat. Geneettisen monimuotoisuuden säilyttäminen mahdollisimman laajasti takaa parhaat mahdollisuudet vastata ympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Metsäpuun sopeutumiskyky muuttuvassa toimintaympäristössä on edellytys kokonaiskestävälle metsien käytölle. Metsäpuun luonnonvaraisen periytyvän muuntelun ja monimuotoisuuden säilyminen jalostuspopulaatioissa ja viljelymetsissä on sopeutumiskyvyn kannalta ensiarvoisen tärkeää. Metsäpuun geenivaraohjelman päätavoitteeksi onkin osuvasti asetettu geneettisen monimuotoisuuden suojeleminen.

Geenivaraohjelma kytkeytyy käytännön metsätalouteen etenkin metsänviljelyaineistojen kautta. Metsäpuun taimia istutetaan vuosittain yli 150 miljoonaa, näistä valtaosa on tuotettu jo nyt jalostetusta siemenestä. Tulevaisuuden puuntuotannon turvaaminen ja lisääminen ovat keskeisiä tavoitteita, joilla vaikutetaan myönteisesti useisiin keskeisiin metsäpoliittisiin päämääriin: monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen hillintä sekä metsätalouden kokonaiskestävyyden. Tavoitteiden saavuttamisen kannalta

4.10.2018

Dnro 1679/00.08/2018

metsänviljelymateriaalin sopeutumiskyvyn ja tuotospotentiaalin parantaminen ovat avainasemassa. Metsänjalostus, siemenviljelmien perustaminen ja muut siemenhuollon toimenpiteet, joilla turvataan laadukkaan ja monimuotoisen siemenen saatavuus, on mahdollistettava riittäväillä resursseilla ja osaamisen ylläpidolla.

Geenireservimetsien maantieteellinen edustavuus tulee huomioida geenivaraohjelmassa, samoin reservimetsien säilyminen pitkällä aikajänteellä. Tämä edellyttäneen yksityisen ja kolmannen sektorin maille sijoitettujen reservimetsien korvaus- ja sopimuskäytänteiden kehittämistä.

Luonnonvaraiset puulajimme kasvavat Suomessa levinneisyytensä pohjoisrajalla ja lajikohtaisen geenivara-aineen erityisyyden säilyttäminen on tärkeää kaikkien puulajien osalta. Puuntuotannollisesti potentiaaliset sekä metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät puulajit haapa, terva- ja harmaaleppä eivät ole mukana geenivaraohjelmassa. Myös näiden puulajien osalta monimuotoisen geeniaineksen säilyminen olisi syytä huomioida esim. geenivarakokoelmin tai muilla ex situ -suojelun keinoin.

Anssi Niskanen
elinkeinojohtaja
Suomen metsäkeskus

Jakelu Kirjaamo MMM
Kirjaamo Metsäkeskus